

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Č. j.: 154-100/98-11094
Signatura: bo5os202

Inspektorát č 15 - Zlín
Okresní pracoviště Vsetín

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Škola / školské zařízení: Zvláštní a Praktická rodinná škola

Mostní 2397, 761 67 Zlín

IZO: 102319707

Ředitel školy / zařízení: Mgr. Zdeněk Hlušík

Zřizovatel: Školský úřad Zlín

Příslušný školský úřad: ŠÚ Zlín

Termín inspekce: 14. - 16. říjen 1998

Inspektor: Mgr. Jarmila Jajtnerová

Předmět inspekce: Posouzení činnosti školy ve vybraných částech dle § 18 odst. 3, 4 zákona č. 564/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů (zákona č. 139/1995 Sb.):

Podmínky a průběh vzdělávání

Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá: Řád školy, rozvrh hodin, třídní knihy, přehled výchovné práce v ŠD, výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1997/98, dokumentace výchovného poradenství, sešity žáků

ZJIŠTĚNÉ SKUTEČNOSTI A JEJICH HODNOCENÍ

1. Hodnocení materiálně technických podmínek výchovně vzdělávací činnosti vzhledem ke schváleným učebním dokumentům a počtu žáků

Škola sídlí ve velké budově bývalé základní školy, postavené ve třicátých letech s menší přístavbou v letech padesátých.

Kromě prostorných kmenových tříd má škola zřízeny specializované učebny pro výtvarnou výchovu a hudební výchovu. Pro pracovní vyučování slouží dvě universální dílny, dílna pro práci s keramickou hlinou, učebna pro domácí práce a cvičná kuchyň. Školní zahrada s ovocnými stromy a záhony pro pěstování zeleniny a květin je od školy vzdálena asi jeden kilometr.

Ve škole je velká, dobře vybavená tělocvična, železná s nízkým stropem a nosnými sloupy uprostřed. Pro tělesnou výchovu slouží za příznivého počasí také velké školní hřiště s pevným povrchem.

V přízemí školní budovy jsou klasické žákovské šatny. Pro uložení učebních pomůcek a pracovního materiálu slouží menší kabinety a nábytek v jednotlivých učebnách a pracovnách.

Všechna pracoviště školy mají optimální prostorovou kapacitu a funkční vybavení školním úložným a pracovním nábytkem.

Pro výuku má škola dostatek učebnic a odpovídající množství základních učebních pomůcek, pracovního materiálu a audiovizuální techniky. Výpočetní technika slouží pro zpracování administrativy školy. Učitelům a žákům slouží učitelská a žakovská knihovna, které jsou podle finančních možností školy doplňovány novými publikacemi.

Všechny prostory školy a všechny pomůcky jsou využívány vhodně jak žáky zvláštní školy, tak žáky praktické školy.

Materiálně technické podmínky školy lze z hlediska prostoru hodnotit jako nadprůměrné, z hlediska vybavení jako spíše nadprůměrné.

2. Hodnocení psychohygienických podmínek

Pracovní prostředí ve škole je nepříznivě ovlivňováno již několik let trvajícím havarijním stavem budovy a školní jídelny. Špatná okna představují vysoké ztráty tepla, některé učebny jsou méně vytopené. Okny zatéká, některá hrozí i vypadnutím. V okolí oken rostou plísňe. Do budovy zatéká i střechou. Stav zařízení školní jídelny již neodpovídá hygienickým normám. Zastaralá jsou i sociální zařízení. Škola je vytápěna kotelnou na tuhá paliva, což nepříznivě ovlivňuje ovzduší v okolí školy a představuje ročně tisícové pokuty za škodlivé emise. Řešení havarijní situace budovy, která je v majetku města Zlína, je, bohužel, již několik let oddalováno.

V důsledku očekávané celkové rekonstrukce budovy je i její vnitřní vybavení a zařízení obnovováno a doplňováno jen sporadicky a postupně dosluhuje.

I přes negativní dopady havarijní situace školní budovy jsou učebny i chodby školy velmi pěkně a také účelně dotvořeny vystavenými demonstračními pomůckami a výrobky žáků. Všude je dbáno na čistotu a pořádek. Školní zahrada je vzorně upravena.

Režim vyučovacího dne i rozvrh hodin jsou v souladu s psychohygienickými a didaktickými zásadami. Pitný režim je zabezpečen samoobslužným nápojovým automatem. Volný čas mezi vyučovacími hodinami tráví žáci ve třídách a organizovaným pobytem na prostorné chodbě. Méně je dětem ponechána volba volného pohybu a relaxace na školním dvoře, případně školním hřišti.

Podmínky výchovně vzdělávacího procesu z hlediska hygieny prostředí lze hodnotit jako podprůměrné, z hlediska psychohygieny jako průměrné, z hlediska estetiky prostředí jako spíše nadprůměrné.

3. Hodnocení kvality vyučování a úrovně vzdělávání

V rámci inspekční činnosti byly provedeny kontrolní hospitace v hodinách českého jazyka, hudební výchovy, matematiky, občanské výchovy, pracovního vyučování a přírodopisu ve třídách zvláštní školy a v hodině výtvarné výchovy ve třídě praktické školy.

Český jazyk

Učivo bylo velmi pěkně motivováno. Vyučovací hodina byla pestrá, s neustálým střídáním různých žakovských činností. Čtenářský výcvik se přirozeně prolínal s rozvíjením

vyjadřovacích schopností žáků. Součástí vyučovacího procesu byla rovněž manipulace s pomůckami na magnetické tabuli. Vyučující průběžně motivovala žáky pochvalou a povzbuzením. Žákům byl poskytnut dostatečný prostor pro pohyb po třídě a relaxaci mimo lavice. Sešity žáků jsou pravidelně sledovány a opravovány.

Vyučovací hodina českého jazyka byla hodnocena jako nadprůměrná.

Hudební výchova

Pro vyučovací hodinu byly připraveny hudební nástroje i audiotechnika. Vyučující měla k dispozici množství kvalitních doprovodných hudebních nahrávek.

Hudební činnosti žáků byly zaměřeny na pěkný sborový i sólový zpěv s doprovodem audiotechniky a hudebního nástroje. Na doprovodu některých písní se podílela vyučující i jeden z žáků. Na výběr písní volně navazoval poslech hudebních ukázek. Zvoleným hudebním materiálem a vhodně voleným rozhovorem vzbudila vyučující žádosou zájem žáků a navodila i příjemný emocionální prožitek.

V úvodní části hodiny byla postrádána základní rytmická a melodická cvičení.

Vyučovací hodina hudební výchovy byla hodnocena jako spíše nadprůměrná.

Matematika

Ve vyučovací hodině byly užity správné metodické postupy a přesná matematická terminologie. V jejím průběhu byla vystřídána řada činností. Na jasné pokyny vyučující reagovali žáci rychle a přesně. K dispozici měli dostatek učebních pomůcek v lavicích i v prostoru třídy. Upevňování učiva bylo podpořeno samokontrolou žáků při samostatné práci i průběžnou kontrolou vyučující a individuální pomocí méně úspěšným žákům. Pozitivně motivujícím momentem byly pochvaly za dobrý početní výkon. Sešity žáků jsou pravidelně kontrolovány a úkoly hodnoceny.

Vyučovací hodina matematiky byla hodnocena jako nadprůměrná.

Občanská výchova

Téma hodiny bylo vhodně navozeno motivačním textem. Vyučování probíhalo frontálním způsobem. Vyučující využila především metodu výkladu a čtení s výkladem. Učivo bylo prezentováno spíše v obecné rovině, méně bylo aktualizace a konkretizace ve smyslu očekávaných událostí ve společnosti a v místním regionu. Žáci se aktivně zúčastňovali vyučovacího procesu jen sporadicky. Kontroverzní názory žáků byly přiměřeným způsobem korigovány.

Vyučovací hodina občanské výchovy byla hodnocena jako průměrná.

Pracovní vyučování

Pro vyučovací proces bylo připraveno dostatek materiálu a pracovních pomůcek. K dispozici byly i vzorové výrobky. Žákyně pracovaly samostatně na diferencovaných úkolech podle pokynů a názorného předvádění vyučující. Dbáno bylo na dodržování správných pracovních návyků a postupů. Žákyně byly metodou problémového učení vedeny k přemýšlení o vhodném pracovním postupu, současně byly rozvíjeny jejich vyjadřovací schopnosti. V adekvátních situacích měly možnost volby vlastního řešení konečné podoby výrobku. Součástí vyučovací jednotky byla rovněž relaxační chvílka.

Vyučovací hodina pracovního vyučování byla hodnocena jako nadprůměrná.

Přírodopis

Vyučovací hodina měla promyšlenou stavbu a řád. Téma hodiny bylo velmi pěkně motivačně navozeno a jasným výkladem učitele dále rozvíjeno. K dispozici byly názorné pomůcky a připravený záznam na tabuli. Pro snazší pochopení učiva bylo vhodně využito

mezipředmětových vztahů. Nejdůležitější poznatky byly různými formami činností v dostatečném časovém prostoru utvrzovány. Ve vyučovací hodině převažoval spíše monolog vyučujícího, méně aktivně se do vyučovacího procesu zapojovali žáci.

Vyučovací hodina přírodopisu byla hodnocena jako spíše nadprůměrná.

Výtvarná výchova

Vyučovací hodina měla charakter arteterapie. Téma výtvarné činnosti bylo vhodně motivačně připraveno. Žáci měli k dispozici různý výtvarný materiál a dostali možnost volby jeho použití podle svých představ. Pro samostatnou práci žáků byly dány jasné pokyny. Současné působení hudby a možnosti volného výtvarného projevu se příznivě projevilo ve verbálních reakcích žáků. Atmosféra ve vyučovací hodině byla uvolněná a příjemná.

Vyučovací hodina výtvarné výchovy byla hodnocena jako nadprůměrná.

4. Hodnocení podmínek a výsledků formativního působení na žáky

Školní řád posiluje u žáků mravní hodnoty a směřuje je pozitivními formulacemi k dodržování pravidel mezilidských vztahů, ke kultivovanému a zdvořilému chování a jednání. V praxi je dodržování pravidel školního řádu důsledně vyžadováno. Případné prvky netolerantního chování mezi žáky jsou důsledně řešeny a postihovány

Při kontrolních hospitacích vládlo ve třídách příznivé psychosociální klima a vzorná kázeň. Vztahy učitel - žák byly ve sledovaných vyučovacích hodinách pozitivní a kladně ovlivňovaly výsledky učení. Chování žáků k sobě navzájem bylo přátelské, bez prvků agrese.

Některé organizační formy činnosti o přestávkách nedávají žákům možnost realizovat své individuální aktivity a vedou je spíše k podřízenosti namísto výchovy k samostatnosti a zodpovědnosti za sebe sama.

Z hlediska podmínek a výsledků formativního působení na žáky se škola jeví jako spíše nadprůměrná.

5. Hodnocení výchovného poradenství

Učitelka pověřená výchovným poradenstvím pracuje v této oblasti teprve první rok. Neabsolvovala specializační studium a účastnila se zatím jen minima vzdělávacích aktivit PP a SPC. Její představa i první kroky svědčí o komplexním přístupu k celé problematice výchovného poradenství. Pro potřebu školy, žáků i pro potřebu svou si postupně vytváří vlastní systém práce a odpovídající dokumentaci.

Služby výchovného poradenství s přihlédnutím k personální změně na postu poradce lze hodnotit jako nadprůměrné.

6. Hodnocení dalších aktivit, které významně ovlivňují výchovně vzdělávací činnost

Podle zaměření a zájmů jednotlivých pedagogů vytváří škola širokou nabídku zájmových aktivit žáků především v oblasti výtvarných činností a sportu. Tradičně se škola zapojuje úspěšně do různých okresních, oblastních, národních i mezinárodních soutěží, přehlídek a výstav. Styk s živou kulturou je realizován především formou návštěv divadelních a filmových představení a literárních besed v městské knihovně.

Další aktivity, které ovlivňují výchovně vzdělávací činnost lze hodnotit jako nadprůměrné.

7. Hodnocení činnosti školských zařízení

Součástí školy je školní jídelna a školní družina.

Školní družina je v provozu ráno před vyučováním a po vyučování. Pro svou činnost má k dispozici odpovídající prostor s velmi dobrým vybavením a výzdobou. Své aktivity směřuje hlavně do činností odpočivných, relaxačních, herních a zájmových. Žáci se přes ŠD úspěšně zapojují do výtvarných soutěží dětského tisku.

Činnost školní družiny lze hodnotit jako nadprůměrnou.

ZÁVĚRY

Pozitiva:

- kapacitně i vybavením velmi dobré prostorové podmínky
- množství demonstračních názorných pomůcek ve třídách
- estetická úprava užívaných prostor
- pestrost volených metod a činností v některých sledovaných vyučovacích hodinách
- široká nabídka aktivit volného času

Negativa:

- snížené hygienické podmínky výchovně vzdělávacího procesu v důsledku trvalého a neřešeného havarijního stavu školní budovy
- převažující frontální výuka, malá aktivita žáků v některých sledovaných vyučovacích hodinách
- spíše autoritativní přístup školy k vytváření morálních postojů, menší uplatňování prvků výchovy k samostatnosti a odpovědnosti žáků za své chování

Ve Vsetíně

dne 21. října 1998

razítko

Podpis inspektora:

.....Mgr. Jarmila Jajtnerová, v. r.
.....

Přílohy: 0

Inspekční zprávu jsem převzal dne..... 21. října 1998.....

razítko

Podpis ředitele školy .. Mgr. Zdeněk Hlušík, v. r.

.....

Dle § 19 odst. 8 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy - zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Na vědomí

Adresát	Datum předání / odeslání zprávy	Podpis příjemce nebo č.j. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel: Školský úřad Zlín	21. října 1998	100/98
Školský úřad: Zlín	21. října 1998	100/98
Rada školy: není zřízena		